

מה לנו חנוכה / מרחץ בור

אנו חוגגים בימי חנוכה אלה זכר מעשה מלחמה, את המרד באנטיוכוס ואת ניצחונותיו של יהודה המכבי אצל עמאוס ובית צור. אבל מצוות החג המסורתיות לא להם הוקדשו, אלא לחנוכת הבית שבאה בעקבותיהם. היא מזכירה אמנם את מעשה הגבורה, אבל הם לא רק הגורמים למפעל הקדוש, אשר אותו מציינים נרות החג. לא ניצחון הנשק היהודי על הנשק הסיליקי הוא עיקר לה, אלא טיהור המקדש המחולל, טיהור שנתאפשר על ידי הניצחון. וכך הכשירה המסורת את התהליך, בו קיבל במשך אלפי שנות גלות הגרעין הלאומי יותר ויותר מעטה דתי. ׀

ומשהחל ברבע האחרון של המאה שעברה, אותו חלק שביהדות, אשר הדם נשאר להיות לו לכח חיוני ויוצר, להתבונן ולעמוד על לאומיותו, הייתה זאת אחת ממחשבותיו לעורר בחג בעל האופי הלאומי הזה, מחדש ביטוי לזיכרון לאומי ותקווה לאומית. אותה התנועה, שחרטה על דגלה את שם הר הבית, את שם ציון, ועשתה בכך לסימת מלחמת האומה ועבודתה, יצרה מחג החנוכה את חג המכבים. בחג זה מתקשר זכר תקופה הרואית עלומה עם אמונה בעתיד לבוא, תמונות ההיסטוריה מתאחות עם תמונות חלום, ומילות שבאו לשבח גבורות עבר קוראות לגבורה חדשה. בעיקר קשור בחגיגה זו זיכרון האנשים שנאבקו והוציאו את ציון וירושלים מידי האויב הפנימי והחיצוני, קשר בל ינתק בהבעת רצוננו, לגבור על כל מכשולי חוץ ופנים ולרכוש לנו מחדש את הארץ, בה טמונים שרשי כוחנו. ׀

עיצוב דמות חדשה זו לחג לא היה מקרה, אלא פרי ביטוי לתהליך החדש באומתנו. ׀

זרנג יו"ר האגודה זמלאג 76 לכפר גנחם

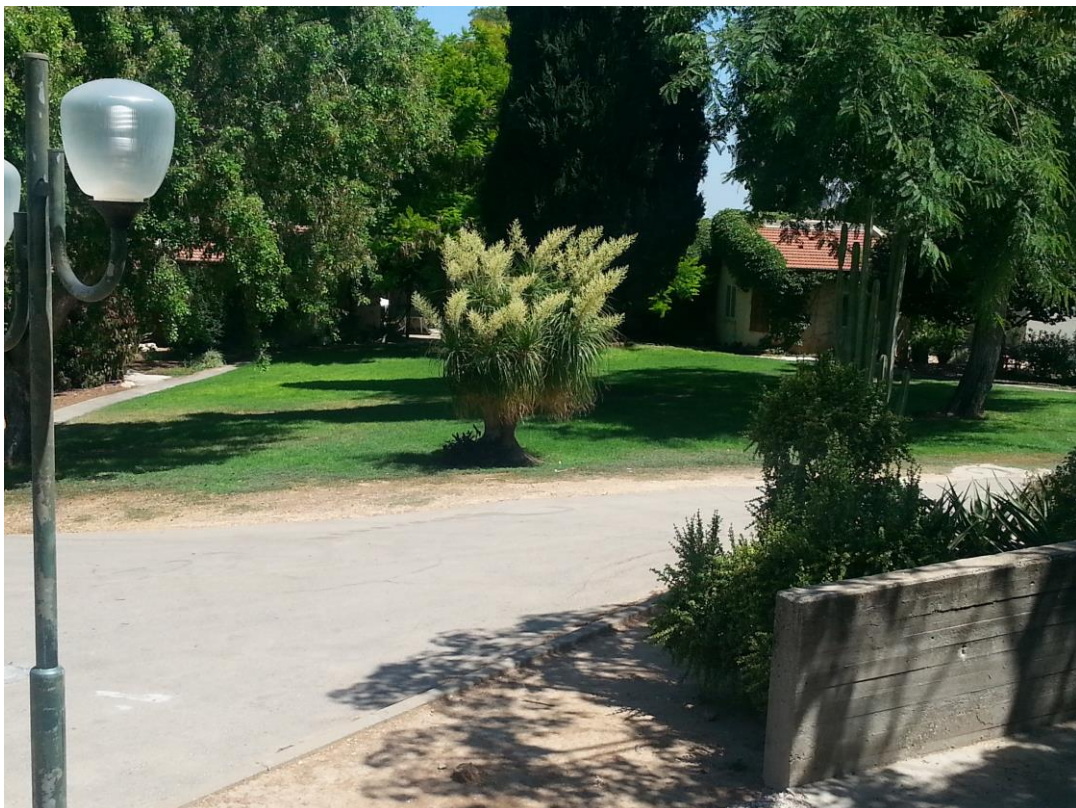
השנה ימלאו 76 לעליה על הקרקע של גרעין אמריקה-כרית ויסודו שלי ישובנו במסגרת ישובי חומה ומגדל. העלייה הייתה בנר ראשון של חנוכה, כך שאין נקודת ציון טובה מהדלקת נר ראשון וציון האירוע.

במהלך השנים הישוב השתנה ומשתנה. מקיבוץ אחד מקיבוצי תנועת השומר הצעיר לישוב הגדול במועצה האזורית - ישוב המשלב אוכלוסיה הטרוגנית של הקיבוץ הוותיק והמתחדש יחד עם תושבים רבים שאינם חברי קיבוץ. הגידול באוכלוסיה ניכר ומרגש מאוד. במרכז הישוב בו אנו רואים את הילדים הרבים שנמצאים במסגרות השונות בגבעת הילדים, משחקים בדשא הגדול ואוכלים בחדר האוכל שאמנם הוקם לפני זמן רב, בשנת 1958 לפי התכנית של מסטצ'קין, אך מכיל בתוכו יצירות אומנות לא מעטות ומשרת רבים נאמנה עד היום.

בשנה הקרובה, אנו נתחיל לראות את ניצני שינוי והשקעה בפיתוח הישוב, נמשיך לחזות בגידול במערכת החינוך המצוינת שלנו על כל רבדיה ובהמשך בניית חיי הקהילה.

שיהיה לנו חג הולדת שמח וחזק ואמץ.

דרור אבודרם - יו"ר האגודה

זכרונות יו"ר הקהילה ליום הולדת ה-76 של קיבוץ כפר אגוז

נפלה לי הזכות לברך את קיבוצי ביום הולדתו ה-76, אני "הצציק" שכבר מכנים אותו "וותיק", שאת שנותיו הראשונות של הקיבוץ לא חוויתי, אבל זכיתי לשמוע על כך מהורי שהלכו לעולמם, ושדעו לאורך השנים להנחיל לי את הטוב והמיוחד שבחינו המשותפים, וכך מנסה אנוכי להנחיל לבניי, ומקווה גם להספיק לנכדיי...

אכן יצירה מופלאה היא הקיבוץ, שעבר עליות וירידות ותמיד ידע לאורך כל השנים לדאוג לחבר, ולפתח ולהרחיב את מקורותיו הכלכליים לרווחת חבריו.

לאחרונה התקיים דיון של הנהלות הקיבוץ על האסטרטגיה הפיננסית לשנים הבאות, דיון שגרם לי גאווה רבה על כך שבראש דאגותינו עדיין עומדת הדאגה לשימור מסגרת חיינו של ערבות הדדית, על מרכיביה החברתיים והתרבותיים, תוך דאגה לצרכי וותיקי מייסדי הקיבוץ, שמירה על מערכות הבריאות והסיעוד, ותמיכה רבה במערכות החינוך של ילדינו, עתיד קיבוצנו.

גם הדאגה לשדרוג תשתיות היישוב [מים, חשמל, תקשורת, כבישים, גינון]. עומדת בסדרי העדיפות שלנו ובשנים הקרובות נשקיע כסף רב לשיפור איכות חיינו.

ובכל זאת, מהם היעדים המרכזיים עמם אנו מתמודדים היום, ונמשיך לעסוק בהם גם בשנים הבאות? לטעמי, זה בקליטת משפחות צעירות ושילובן במערכות חיינו החברתיים, חינוכיים והכלכליים, תוך יצירת האפשרות לבנות את ביתם, לאלה הרואים את עתידם בקיבוץ.

וכן, בהמשך המהלך לשילוב משפחות ה"הרחבה", שבחרו לגור לידינו, במסכת ההווה הקיבוצית, כאשר עדיין, יש בינינו, חברי הקיבוץ, ותושבי ההרחבה, שלא הפנימו את המשמעות לחיים משותפים. כאן המלאכה בעיצומה והקשיים רבים ומורכבים, ויעבור עוד זמן רב עד אשר נהיה לקהילה אחת. עלינו להבין כי זו המתכונת הנכונה, היחידה והמתאימה לכולנו, וככל שנקדים בהשלמת המהלך ונפנה את מרצנו לעשייה משותפת ייטב לכולנו.

אז מה שנותר הוא לברך ולקוות שבשנה הבאה, בעת שנציין את יום הולדת הקיבוץ ה-77, נוכל לומר שהתקדמנו כברת דרך, ונוכל לכוון ליעדים חדשים ומבטיחים.

שלומי שקד – יו"ר הקהילה.

6.12.2015 – 76 שנים זכר נעמה

מן הארכיון

הרהורים על היאנה בקבוץ 13.11.1943

שלום לכם חברים!

ברצוני לעורר מכתבי זה שאלת הילודה בקבוץ.

...ידוע להרבה חברים שבעיה זו מטרידה אותי כבר שנים, אבל אף פעם לא הגענו בקבוץ לברור רציני בבעיה זו מתוך גישה שהייתה מקובלת אצלנו, שאין מקום להתערבות החברה בשאלות כה פרטיות, כגון שאלת הילודה. הבעיה הזאת הייתה קודש הקודשים של הפרט, שאין לחברה שום דריסת רגל בו, אפילו בצורה כללית.

...כוונתי היא ברור שאלת ילודת הקבוץ ולא בהיקף רחב יותר, לכן אצייר את השאלה, כפי שהיא נראית לי. האם הקבוץ ממלא את תפקידו הלאומי בשטח הילודה? אני מדגיש, שהנני מתכוון לתפקיד לאומי. ...ידוע לי שפעם היו הרבה חברים מערערים האם זהו שאלה לאומית, או רק שאלה פרטית. לדעתי, לא קיים ויכוח זה כיום. היטלר חיסל את הוויכוח, ברצחו מיליוני יהודים. ידוע הלא, שרוב ההרוגים היו אנשים צעירים, הווה אומר, שנוסף למיליונים ההרוגים עוד מיליונים לא ייוולדו בשנים הבאות. האם אחרי כל זה, יש צורך בהסברים נוספים, שענייני הילודה לא יכולים להישאר בגדר של עניין פרטי ושרק החשבון הלאומי מוכרח להיות הקובע? אינני מאמין שימצאו היום הרבה אנשים שיערערו על דעה זו. לכן לא אתעכב יותר על כך ואעבור לשאלה מעשית: כמה ילדים מוכרחים להיות במשפחה, כדי שתמלא באופן מינימאלי את החובה הלאומית בשטח הילודה?

כאן באים שקולים המכוונים את מסקנתו על הצורך בלידת 4 ילדים לפחות למשפחה.

...באם אנו חברי הקיבוצים, שידענו ויודעים לצעוד בראש בפתרון בעיות, הקשורות בתחייה הלאומית, נוכל להסכים להיות מפגרים בשטח כה חיוני? לדעתי לא יכולות להיות שתי תשובות. התשובה היחידה יכולה להינתן, שחייבת כל משפחה שלנו להוליד לפחות עוד ילד רביעי על מנת להבטיח ריבוי טבעי מינימאלי. ברור לכם, שכל המרבה, הרי זה משובח. לאור האמור לעיל, ניצבת השאלה: הנצליח למלא חובתנו זו, בטמפו הילודה שלנו. בתשובה לשאלה זו, מתגבב חשש רציני.

קיבוצנו מונה כיום 150-160 חבר בערך, לפי חישובנו הקודם, נצטרך להקים 240-260 ילדים. זאת אומרת שחסרים לנו כיום כ- 200 ילד.

כאן באים שקולים דמוגרפיים של הקבוץ ב- 1943 והערה על הלעג לו צפויים דבריו.

...בגלל זה שאני טוען לריבוי הלידות, אני תובע גם הוזלת החינוך. ... לדעתי, "במקום לחנך ילד אחד

בלוקסוס מוטב לחנך שני ילדים בתנאים טובים ובמקום לחנך שני ילדים בתנאים טובים, מוטב לחנך שלושה ילדים בתנאים בינוניים ובמקום לחנך שלושה ילדים בתנאים בינוניים, מוטב לחנך ארבעה ילדים קצת בצמצום."

אינני רואה כמטרה הורדת דרגת הטיפוח והחינוך של ילדינו. ... אבל אם יהיה הכרח לפגוע גם בטיב, אין להירתע גם מזה.

על ועדת החינוך החדשה, להשקיע טיפול רציני לפתרון בעיה זו ותוצאות חיוביות לא תאחרנה לבוא.

אברהמ'ל ברוידא

הביאה לדפוס אורה דביר

אסיפורי הארץ

דבורה ואבנר קוזזינר,
ראש פינה,
אוקטובר, 2015

לנדב ואוכמה אבירם, כפר מנחם, בברכה רבה.

הטלפון בביתנו צלצל והקול בצד השני היה מהוסס משהו - הגעתי לבית של אבנר קוזזינר? אני. מכפר מנחם... אשתי שענתה לשיחה שאלה מיד: אתה נדב אבירם? כן, ענה נדב, מופתע, את זוכרת?

-בודאי, אתה והסיפור הזה הם חלק נכבד מנרטיב הסיפורים המשפחתיים המסופרים אצלנו זה שנים... כמה זמן עבר מאז? כמעט עשר שנים... כן... נכון... אישר נדב.

לפני כעשר שנים, שבת של פסח, ביקרנו בכפר מנחם במטרה לפגוש את נדב, ולהוכיח, קבל משפחה וילדים, שהסיפורים מלפני שישם שנה הם לא בדיון ולא אגדה. הפגישה לא הייתה מתואמת מראש וגם לנו וגם למשפחת אבירם היו תוכניות נוספות לאותו יום. הספקנו רק להיפגש ולהתוודע והשאלה הראשונה שנדב שאל את אבנר הייתה: "אתה היית העגלון?" החלפנו מספרי טלפונים והבטחנו שביום מן הימים עוד נפגש... עכשיו הם בראש פנה בנופש, וישמחו לבקר בביתנו.

למחרת הגיעו נדב ואוכמה, כפי שנקבע, וסיפורי הזיכרונות קלחו שעות ארוכות....

"בשנת 1942, אני בן 17, חבר בהגנה, עובד במשקנו החקלאי ומגויס כנוטר למשטרת הישובים העבריים, כמו כל בני גילי. עבודה במשק, שמירה על הישוב והרכוש בראש פינה ובגליל. בקיץ 1942 נשלחתי כנוטר מגויס, לעזרת קיבוץ עמיר בעמק החולה, שהיה בשלב בניית בתי הקיבוץ במקום הקבע. חלק מאנשי הקיבוץ התגורר במחנה ארעי של אוהלים וצריפים, ליד קיבוץ להבות הבשן, למרגלות הרי הבשן, ממזרח, היום - רמת הגולן, במתחם שנקרא חיאם-אל-ואליד נשלחנו שני נוטרים, מתחנת הנוטרים בראש פינה, שהייתה גדולה ומרכזית הגליל העליון. באחד הלילות, אני, כנוטר, מקבל בתחנת הנוטרים במקום, ממרכז הקיבוץ, את רשימת השומרים בלילה, ומחלק לכל שומר רובה אנגלי ברישיון מהתחנה.

הישוב הארעי מגודר עם שער ושומר. מחץ לגדר שדה תירס של הקיבוץ.. סוף הקיץ, התירס בשל, הקלחים נקטפים בידיים לערמה, מובלים בעגלה וטרקטור לתוך המחנה ושם נדושים לגרעינים. במרחק של 1 ק"מ ממזרח, בשיפולי הגולן הסורי יושב שבט אל-פאדל, שבט בדווי-כורדי גדול, בראשות האמיר פאעור, שיח' גדול וידוע. אין גדר, אין סימני גבול, ביצות החולה הם הגבול. בקיץ שטח הביצות קטן וניתן להגיע ביבש ובקלות עד שדה התירס..

באתו לילה יוצא אחד השומרים מחץ לגדר לשמור על ערמות התירס. כשהוא מגיע קרוב לערמה הוא מבחין בדמות שחורה אוספת תירס ומכניסה לתוך עבאיה גדולה הפרוסה על הארץ. הוא יורה ירייה אחת וחוזר למחנה. למחרת בבוקר כאשר החברים יוצאים לקטוף ולאסוף את התירס. הם רואים בדווי שוכב הרוג על האדמה אוחד בידו את העבאיה מלאה תירס.

מעדכנים את המשטרה ונערכת חקירה. במקביל מגיע מפקד ההגנה האזורי ומגבירים את השמירה והביטחון. החשש מפני נקמת דם גדולה כי שבט הפאדל הסורי השכן הוא גדול וחזק. מיידעים את עורך הדין של ההגנה באזור הצפון, יעקוב שמשון שפירא, לימים שר המשפטים במדינת ישראל, ובהמלצתו מנסים המוכתרים החשובים של הקיבוצים בצפון להיפגש עם המוכתרים החשובים של הבדווים בסביבה ולהגיע לסולחה עוד לפני תחילת המשפט. היומן של חלוקת הנשק "נעלם". וגם אני שחלקתי את הנשק, הייתי חייב "להעלים", עד שהעניין יירגע.

וכך, אני מתפטר מהנוטרות ונשלח למקום המרוחק מאוד מראש פינה שבגליל לכפר מנחם ומצטרף למחלקת הפלמ"ח במקום. כשבאים מהמשטרה לביתנו לחפש אותי לחקירה אומרים הורי 'הבחור לא בבית, לא יודעים איפה הוא'.

אני מגיע לכפר מנחם באוטובוס דרום יהודה עם המוכתר של קיבוץ עמיר, ומתקבל על ידי איש ההגנה במקום. דוד קרון. לימים הצטלבו דרכינו שוב בשירותינו בצה"ל בשנות המדינה הראשונות. אני מקבל מטה ומזרון קש במאהל מחלקת הפלמ"ח. גרתי באוהל עם חברי הפלמ"ח עלי בן צבי ויגאל וייסמן. עלי, בנו של יצחק בן צבי, שהיה לנשיאה השני של מדינת ישראל, היה ממקימי קיבוץ בית קשת ונהרג במלחמת העצמאות. יגאל התנדב לפלמ"ח, בן למשפחה מיוחסת ממצרים, היה בעלה של הפסנתרנית פנינה זלצמן.

כשמזכיר הקיבוץ שואל אותי במה אני יכול להשתלב בסידור העבודה, עניתי שאני יודע לחרוש עם פרדות. טוב, אמר, אז תקבל זוג פרדות ועגלה. ואתה תהיה העגלון. אני אוהב את הפרדות והן אוהבות אותי כי נתתי להן מנות שעורה מוגדלות ונשמעות לי לכל משיכת מושכות. עבודה בפלחה, הובלת זבל ובעבודות עפר בתוואי הכביש שנשלל אז, שיחבר את כפר מנחם לכביש הראשי, ליד הכפר הערבי מסמייה, כ-5 ק"מ מהקיבוץ.

באחד מימי ראשון של חודש אוקטובר 1942, גשמים חזקים, וסידור העבודה שלי היה להוביל בעגלה את מזכיר הקיבוץ מוטס (מתס) ועוד חבר, ואת חנקה, בהריון בסוף חודש תשיעי, לבית החולים "הדסה" בתל אביב שם, היא אמורה ללדת. יצאנו ב-6 בבוקר, גשם, בוץ, בדרך העפר, עד מסמייה שעל הכביש הראשי, משם אמורים לעלות על אוטובוס דרום יהודה ולהמשיך לתל אביב, ואני עם העגלה והפרדות לחזור לקיבוץ. כל הדרך ירד עלינו גשם שוטף. הגענו למסמייה כעבור שעה. בינינו ובין הכביש הראשי זורם נחל מסמייה, שכל הקיץ היה יבש וחציתי אותו לא פעם, אבל עכשיו היה מלא עד גדותיו בזרם חזק ושוטף כ-15 מ' רוחבו. הפרדות כבר על שפת הנחל ואני שואל את מוטס: מה עושים? והאומר, תנסה לעבור דרך המים לגדה השנייה.. אני מסתכל על חנקה שישבה בשקט מכוסה מעיל גשם גדול, מכונסת בעצמה ומתפלל שנעבור בשלום. הפרדות ממושמות לי ואני קורא "קדימה!" והן נכנסות לנחל ולמים הגואים וזורמים עד שמי הנחל מציפים את העגלה ואת רגלינו. אני והפרדות פועלים ברגע זה, אינסטינקטיבית, אני צועק אל הפרדות, הן מבינות אותי, וממרכז הנחל אני מושך את הרתמות של הפרדות חזק שמאלה עם כיוון הזרימה ועושים חצי פרסה וחוזרים ועולים לגדה המזרחית ממנה באנו.

זה נמשך דקות ספורות, שנדמו כמו נצח. מוטס לוחץ את ידי וכולנו שותקים ונרגעים.

ילדי הכפר מסמייה עומדים בגדה השנייה רואים את המתרחש וצוהלים משמחה.

הגשם נחלש מאוד, אנחנו והפרדות נחים כרבע שעה. בעצה אחת עם מוטס אני נוהג את העגלה לאורך גדת הנחל, מגיעים למקום שנראה יותר שטוח, הזרימה הולכת ונחלשת, מחכים עוד רבע שעה ומחליטים ועוברים בקטע זה לגדה השנייה. הגשם שוב יורד, אנחנו עולים לכביש המוצף מים. איחרנו את האוטובוס ואנחנו נוסעים למושבה גדרה. בדרך רואים את מחנות הצבא הבריטי, אוהלים מוצפים, וזרמי מים על הכביש. שלושת הנוסעים שלי יורדים בתחנת האוטובוס בגדרה וממשיכים לתל אביב. אני עולה למושבה לחצר של אחד האיכרים, שאצלו באורווה משאירים בדרך כלל, את הפרדות והעגלה, כשיש נסיעת המשך, מתיר את הפרדות ונותן להן מנה גדושה של אוכל ושתייה, גם אני נוסע באוטובוס הבא לתל אביב, לחדר השכור של כפר מנחם, מתרחץ, מייבש את הבגדים וישן עד שש בערב. מוטס מגיע ומספר שלקח את חנקה לבית החולים, ושם, אחרי זמן קצר, חנקה ילדה בן שמחתי מאוד. מוטס ואני חגגנו בארוחת ערב ובהצגה ב"הבימה" וחזרנו לישון בחדר.

למחרת בבוקר, שמיים כחולים ובהירים, שמש נהדרת, יום נפלא אחרי הגשם.

מוטס הולך לענייניו, אני נוסע לגדרה, נפרד מן האיכר וחוזר עם העגלה והפרדות לכפר מנחם. נחל

מסמייה, במקום שכמעט עמדנו לטבוע בו אתמול ריק ממים, קצת בוץ שמתייבש בשמש.

בקיבוץ כולם שמחים להולדת הילד נדב. ואני חוזר לעבודתי כעגלון.

כעבור כשלושה חודשים בכפר מנחם, אני מקבל הודעה מהבית בראש פינה שאני יכול לחזור. השנה

כבר 1943.

נפרדתי בשמחה מכל החברים ומכפר מנחם שהיה לי בית בתקופה האחרונה עם קשרי עבודה וחברה

טובים ויפים.

במסיבת חג חנוכה, באותו החורף בכפר מנחם, שמחה וריקודים, ניגש אלי מוטס ונותן לי שעון יד חדש

ומכריז במסיבה שזו מתנת פרידה לאבנר במקום שעון היד שלי שנעלם כשניסו לחצות את הנחל

בשיטפון הגדול.

ישבנו כפי שנקבע, בביתנו בראש פינה, נינוחים, חוזרים על סיפורים של למעלה משבעים השנים שעברו

ואז נכנסה בתנו יעל, שגרה עם משפחתה בקרבת רחוב ועודכנה על הביקור, ראתה את האורחים

ושאלה בחיוך ובקול של מנחה טכס: נו, ואיפה הרך הנוולד? וכולנו צחקנו צחוק גדול....."

אין אופים עוגיות

בבית שאין בו ברז, בטח גם אין שיש, וכמובן גם אין תנור. פעם חשבו שאם למי מהחברים יהיה תנור, הקיבוץ יאבד. כי מי יבוא לחדר אוכל, שם מתקבלות כל ההחלטות, אם הוא יכול לאפות עוגיות בבית. למעשה לא היינו עניים, אלא עניים מרודים, ומסביב לזה חיברו תיאוריות "אידיאולוגיות".

אני זוכר שלפעמים קיבלתי עונש לא לאכול, העיפו אותי מהארוחה, עקב התנהגות לא הולמת ליד השולחן, והלכתי לישון סגור בחדר, אחרי אין ארוחת ערב, היה קשה להירדם, ולא היה בידינו: מקרר, מזווה או משהו אחר. הייתי חולם על ארוחת בוקר וממתין לבוקר בקושי רב.

בלילה כשלא נרדמנו, בדרך לשינה, היינו מדברים בחושך, ספרנו לכמה אנשים בקיבוץ יש למשל, קרחות. ידענו לעבור בראש לפי בתים את כל השמות, ולמנותם. מנינו גם לכל אחד כמה בנים וכמה בנות יש, לו או לה. ספרנו כרסים, זה היה נדיר באפשרויות שהיו אז. ברוב הספירות הגענו ל-4 כרסים בכל הקיבוץ.

יום אחד אמא שלי אמרה: "היום אופים עוגיות". בסופו של דבר יצאו העוגיות דומות לאלו של "היוסים". כך היה מקובל, משפחות היו הולכות למאפייה אחרי העבודה, כשראובק היה מכבה את תנור הלבנים, הלבנים היו נשארות חמות מספיק בשביל לאפות עוגיות. היה שם משטח עבודה מעץ, גדול למדי, לשתיים-שלוש משפחות לפחות. אמא שלי קימחה את המשטח, ואני עמדתי על כיסא כדי ללוש, גילי ואבא גם עבדו, לא זוכר שדיברו על מתכונים, כן זוכר אקסטרודר ידני (מכונה לטחינת בשר, המשמשת גם לאפיה), שניתן היה לסובב בו מטריצה, וזו הייתה קובעת את צורת העוגייה. העוגייה הייתה למעשה ארוכה-אין סופית, רק היה צריך לחתוך ולקבוע אורכים סופיים רצויים. שימנו את התבניות במרגרינה, אני לא סבלתי לגעת בזה. למרות שגם הבצק היה רווי בשומן רווי, ואותו הייתי זולל חופשי. אבא היה אחראי על העבודה הקשה, הוא היה פותח את דלת התנור, (דלת ברזל) ומכניס את התבניות לתוך התנור בעזרת את עץ ארוכה. וגם מוציא אותם באותה האת. ההוצאה נחשבה לעבודה המקצועית ביותר. כאשר התבנית בפנים מקרבים אליה את האת על רצפת התנור ותוקפים את התבנית במכה... כך בגלל כוח ההתמדה של התבנית האת מצליחה להינעץ תחת התבנית והתבנית שנשארה במקום מטפסת על האת. בדחיפה בלתי מקצועית התבנית תיסוג לאחור ולא תטפס על האת, אפילו שהאת מושחזת מלפנים. צריך כוח מתפרץ למילוי המשימה. קושי נוסף לכל הקשיים הוא לבחור מתי העוגיות מוכנות, כשכבר רואים שרוף זה כבר מאוחר מידי. הצבע לא משתנה לכן קשה לדעת גם שמוציאים את התבנית העוגייה נשארת אותו דבר, אפילו רכה, רק מאוחר יותר היא מתקשה בקירור. חום התנור אותו דבר תלוי היכן אתה בתנור ?

אחר הצהרים במאפייה היה מניב פח וחצי ז"א עבודה של מ¹⁷⁰⁰ עד -19⁰⁰ - כ-4 אנשים לא מיומנים. אכלנו את העוגיות במשך חודשים במנות קצובות. אני לא זוכר היכן היו מונחות העוגיות אצלנו בבית? גילי טוען שהפח עמד על הרצפה בפינת החדר. מעניין שאני זוכר היכן עמדו העוגיות אצל פרניה ופולה. בשני המקרים גבוה על הארון. אצלנו הייה יום אפיה פעם בשנה.

בסימן יום הולדת לקבוץ שאלתי 3 בני נוער, הלומדים בכיתה י מה טוב בכפר מנחם? ומה היו רוצים לשפר? אני מביאה את דבריהם:

אופק מלכה

הכל פה רגוע ויפה. אני גרה פה, אני מכירה פה הרבה אנשים,, התנהלות החיים שלי היא פה. אנחנו (בני הנוער) מיצגים את עצמנו בכבוד. בטיולים, ובכנסים של התנועה אנחנו מספרים לכולם כמה המקום הזה מדהים ומשמעותי עבורנו. כל החברים שלי נמצאים פה ויש פה כל מה שצריך כדי לחיות פה ביום יום – חדר אוכל, מועדון נעורים, מגוון עבודות לנוער (עבדתי ב"גבע" בשנה שעברה). הייתי רוצה שיתנו יותר יחס וכבוד לנוער – אנחנו עושים פה כל כך הרבה – אנחנו תורמים לפעילויות בחגים, אנחנו עובדים פה ומכניסים לישוב את שמחת החיים ולא שמים עלינו מספיק. אני מקווה, שהישוב הזה ימשיך לפרוח ושימשיך להיות פה כיף עם האנשים.

עדי אלבירט

מה שטוב בכפר מנחם, זה שזה קבוץ. האווירה טובה, הכל ירוק וכולם מכירים אחד את השני. אני אוהבת את המקום כמו שהוא. לי בתור נערה מאוד טוב, הנערים בישוב הם חברי הטובים. מה שנותן לי להרגיש שייכת, זו העובדה שעושים את כל החגים ביחד ושיש ארוחות ערב בחדר האוכל ושכל האנשים מכירים אותי ואני אותם.

עומר פימונטל

טוב בכפר מנחם. טוב, שאפשר להשתתף בפעילויות שונות ולארגן אותן. אני מרוצה מרמת ההשתתפות שלי בפעילויות ונהנה מהן מאוד. (אנחנו - בני הנוער עוזרים להרים אירועים שונים). טוב מאוד, שיש מתחמי פעילויות לגילאים השונים בישוב, במועדון הנעורים אני מרגיש כמו בית שני. גם מאוד נח שבית הספר וחדר האוכל קרובים. הייתי בסינגפור וברחובות, שם החיים אחרים. זה נחמד שמכירים פה את רוב האנשים, אפשר להגיע לכל מקום בקלות ושאפשר להשתתף בפעילויות שונות. אני מרגיש שייך למקום דרך עבודות שונות שעשיתי בישוב, אני מרגיש קשר לאנשים, שנפגשתי אתם. לדעתי, אם היו מתחשבים יותר במה שאנחנו רוצים היה יותר טוב לנו. מקשיבים לנו, אבל לא מוציאים לפועל את ההצעות שלנו. אם היו יותר אוטובוסים נכנסים לישוב הינו יכולים להיות יותר עצמאיים ולא היינו תלויים בהורים. זה היה מקל עליהם וגם עלינו ולא היינו צריכים לארגן הסעות.

הביאה לדפוס: יהודית אפרתי

כ"ל ומשנתנו ליהודי בקן

עינב אשל היא רכזת קן השומר הצעיר בישוב. היא התחילה את פעולתה בסוף אוגוסט ועברה תקופת חפיפה קצרה עם פלג.

במקור, היא מקבוצ' מעברות. כיום היא חלק מגרעין סיני של השומר הצעיר החי בבאר שבע.

עינב אשל תיארה את הנעשה בקן ואת מבנהו.

ואלו דבריה:

טרם כניסתי לקן אמרו לי, שהקן מונה הרבה חניכים וחניכות, מדריכים ומדריכות, רכזים ורכזות, זה נראה גדול ומלחיץ. ברגע שנפגשתי עם החניכים, אלו חדלו להיות מספרים מאיימים והפכו להיות פרצופים ונפשות פועלות ומקסימות.

גיליתי, שמעבר למספרים, יש כאן הרבה תוכן, יש כאן אהבה וחיבור גדולים לשומר הצעיר, חניכי הקן אוהבים אחד את השני והשנייה, אוהבים את המדריכים והמדריכות ואוהבים את התנועה ורעיונותיה. הם אוהבים את המפגש הרב גילאי – זה מקסים לראות צעירים בכתה י"ב, שמשתפים פעולה עם נערים בכיתה ח'.

מובילי הקן הם חניכים מכתות י"א ו"ב. היבתניקים נמצאים בשנת הכנה ליציאה לחוות הכשרה (שנת השרות של התנועה) והם לוקחים תפקידים משמעותיים בקן. גם חניכי י"א לוקחים אחריות, למרות העומס הלימודי.

לדעתי, הדבר הכי משמעותי פה, זו תחושת האחריות של החניכים על הקן והתנועה. הם מבינים, שהם חלק ממסורת גם של הקן וגם של הקבוצ', שהם חוליה בשרשרת ושהם באמת מחנכים ומעצבים את דור העתיד של התנועה והקהילה.

אני חושבת גם, שהכי חשוב זו התחושה שכיף להיות חלק מהקן ושאפשר לעשות דברים מגוונים, שאפשר ליצור, בין אם זה ערבים ופעילויות משותפים, טיולים, או פעולות והקן מתעצב לפי מה שהחניכים רוצים ועושים.

תפקידי בתוך זה, יחד עם הקומונרים (שהם בשנת שרות – חוות הכשרה), להוביל את המדריכים והרכזים וביחד אתם להנהיג את הקן. אני מלווה את כולם, גם את חיי השגרה, כמו פעולות וחגים וגם שואפת להתוות דרך, שמסתמכת על מסורות העבר של התנועה בכפר מנחם וגם עם ראייה לעתיד ביחס למה שקורה בקהילה ובמדינה, בהתאמה עם רצונות החניכים.

אני רוצה לתת לחניכים ולחניכות כלים לבקר את המציאות ואחר כך להתמודד עם הבחירות שיעשו. מצד אחד, לעודד כל אחד לבחור במה שהוא מאמין ומצד שני לדעת להסביר דברים שאינם נכונים לפי ערכי התנועה.

אנחנו שואפים לתת לחניכים מקום לחלום על דברים ואנחנו שם כדי לעזור להם להגשים את חלומותיהם. השאיפה האישית שלי לשנה זו, שהקן וחניכיו יהפכו להיות מרכזיים בקהילת כפר מנחם, שהדור הצעיר יוביל וינחה את הטון בישוב ויראה שהדור של היום, לא פחות טוב מהדורות הקודמים.

יש פה נערים ונערות עם המון כח, יכולת ורצון טוב. יש לנו בקהילה נוער מנהיג, שמגשים את הערכים שהוא מאמין בהם, באמצעות חינוך ויצירת קהילת נעורים.

הקן מונה כ- 170 חניכים מכתה ד' עד נערים בכיתה י"ב.

החניכים מכתות ד' עד ו' חניכים בגו"ץ (גוף צעיר)

החניכים בכתות ז' וח' הם חניכים בשכבת צב"ר – מקבלים מדי פעם אחריות על דברים שקורים בקן. נמצאים כרגע בשנת משימות, שכוללת לקיחת אחריות, התנדבות ותרומה לקהילה.

החניכים בכתות ט' – י"ב הם חניכים בגו"ב (גוף בוגר) החל מכיתה י' מדריכים את שכבות הגו"ץ.

בכתה ט' עוברים שנת הכנה להדרכה – במהלך השנה יש להם משימות, למידה והתנסויות לקראת הדרכה.

בקיץ הם עוברים קורס הדרכה ארוך.

בכתות י"א וי"ב מרכזים את השכבות הצעירות, מובילים את צוותי ההדרכה ומרכזים מעגלי אחריות בקן. אנחנו משתדלים למצוא לכל חניך בגו"ב שמעוניין תפקיד בקן.

את כיתה י' מדריכים הקומונרים, עיבא של מדריכה את כיתה י"א ואת כיתה י"ב מדריכים, מדריכים בוגרים מהתנועה.

עם החניכים הבוגרים יותר ערכנו פעולות על המצב המדיני – בטחוני והכלכלי (סביב מתווה הגז) במדינה. למדנו קצת על הנושאים וניהלנו שיחות על העמדה שעלינו להיות בה ועל דרכי ההתמודדות. למשל, לגבי המצב הביטחוני ביררנו איך לא נותנים לפחד לשתק אותנו ולמצב לייאש אותנו. אנחנו בוחרים להמשיך בשגרה שלנו וממשיכים לחנך לקבלת השונה לקבוצה ומנסים לברר מה השפעה שיש לנו יחד יכולה לחולל בחברה.

תנועת השומר הצעיר חורטת היום על דגלה את הערכים: ציונות, סוציאליזם, אחוות עמים ופמיניזם. פה בכפר מנחם אנחנו לוקחים את המילים הגדולות האלה ומקשרים אותנו לחיי היומיום שלנו. מבינים שכולנו שווים למרות השוני בינינו, נותנים הזדמנות שווה לכל חניך וחניכה בקן ורוצים לאפשר להן להיות מי שהוא היא רוצים להיות. את הכל אנחנו עושים בהקשר הרחב, בהקשר לחברה והמדינה שאנחנו חלק ממנה. לומדים לבקר את מה שמפריע לנו ולהודות על הדברים הטובים מתוך אהבת המדינה ותחושת האחריות על החברה באופן כללי ועל הקהילה בכפר מנחם באופן ספציפי.

מתחנכים פה נערים ונערות שבעוד כמה שנים כולנו נשמע עליהם כי הם יעשו דברים גדולים ומדהימים. כל אחדות בתחומולה. אני מאחלת להם ולכולנו שנה של עשייה משמעותית ומשותפת מלאה בכיף ואושר גדול.

רשמה: יהודית אפרתי

*****

מעוללנו הסופה בחוג אוקטובר

באוקטובר ירדו 87.5 מ"מ גשם.

כפופין זה לא היה קורה / א.ג. יהושע

פוסט ממיזם 929 לספר שופטים כ"א

אנחנו חיים בפעם הראשונה ב 70 השנים האחרונות, במציאות בה יהודים שולטים ביהודים. יהודים כפופים לשלטון יהודי. והם חייבים להישמע לחוקים שאין הם אוהבים אותם ויהי בימי שפוט השופטים, "איש הישר בעיניו יעשה".

הדגם הזה לא מתאים לנו. אני בעד ממלכתיות, בעד חוק המחייב את כולם. ואני נגד פריבילגיות. תמיד חיינו באנרכיה. הבעיה של היהודים היא לא דיקטטורה. לנו לא מצפה דיקטטורה, לנו מצפה אנרכיה. מפני שחיינו במשך 2000 שנה בלי שליהודי הייתה איזה שהיא יכולת לגעת ביהודי אחר ולכפות עליו משהו. אם ניקח לדוגמא קהילת חסידים באיזה שהוא מקום במאה ה-18, אם יהודי לא רצה להיות חלק ממנה ולהיות כפוף לרבי שלה, הוא היה צועד שני צעדים ועובר הצידה בלי שאף אחד יכול לעשות לו משהו.

אנחנו חיים בפעם הראשונה ב 70 השנים האחרונות, במציאות בה יהודים שולטים ביהודים. יהודים כפופים לשלטון יהודי. והם חייבים להישמע לחוקים שאין הם אוהבים אותם. זה ניסיון רגיל בקרב עמים אחרים, אבל עבורנו זה ניסיון חדש וכמעט הייתי אומר מהפכני בזהות היהודית.

הסכנה היא כשהכוח הופך להיות משחית. אבל זה צפוי בכל מדינה, זה צפוי בכל עם ויש לזה הרבה דוגמאות בהיסטוריה. השופטים לא היו אנשים בעלי חזון ובעלי כוח מוסרי. הם היו מה שנקרא, מנהיגים מקומיים שדאגו לצרה או לבעיה המקומית שהתרגשה על סביבתם. סגולתם העיקרית הייתה בארגון התנגדות לאויב ובהדיפתו.

אבל אנחנו בוחרים ממשלה, ואני חייב להישמע לשלטון שאני לא אוהב ולא מכבד אותו. ואני רשאי ואפילו חייב להילחם בו ולנסות לשנות אותו, רק באמצעים שהדמוקרטיה מאפשרת לי. אבל זה יותר טוב מתקופת השופטים שבה איש הישר בעיניו יעשה. זה הכאוס הקשה שממוטט עמים.

א"ב יהושע הוא סופר

הביאה לדפוס: רות שגיא

אמיני ויוסי, עפרה ורון וכל המשפחה
ברכות מאות אהולצת הבת והנכדה אמה
לצו צ'י! אסימפית ויובל והמשפחה כולה
ברכות מאות אהולצת הבת והנכדה יעלה
לאילנית ועמית סביל וכל המשפחה ברכות מאות אהולצת הבן סי!

*****

אמת טייס אצרה"ל אתה בן יעקב יובל פישמן, איש חופש, עמית יונתן
ברכת צרף צלחה בהצלחה וסולו הביתה בשלום.